

SZARVASI UJSÁG

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Negyedévre 120 pengő, eg. hón p...
40 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. TOKAY LÁSZLÓ

Főmunkatárs:
KRÓN FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szarvas,
III., Dajanic. utca 336. szám.

Szövetkezet, kartell, tröszt

Írta: **Dr. Schandl Károly** ny. földmiv. államtitkár,
orsz. gyűl. képviselő.

Sajtóban, parlamentben, — mikor együtt van — egy gazdasági vonatkozású szakkörökben meg-megujul a szövetkezetek ellen való támadás.

A magyarországi szövetkezeti mozgalom voltaképpen agrármozgalom. Károlyi Sándor gróf nevéhez fűződik és abból az időből ered, mikor a magyar mezőgazdaság az első nagy válságot élte az amerikai verseny kezdetén. Abból az időből való, amikor az áruzsora és hitelzsora pusztította a falvak népét. Ha ezek az apró hitelszövetkezetek és apró fogyasztási szövetkezetek Károlyi Sándor grófék önzetlen agitációja folytán nem létesültek volna, akkor ma nem lenne itt Magyarország és bizonyos, hogy akkor a falu népe nem ezrével vándorolt volna ki Amerikába, hanem milliójával és nem tudom, hogy akkor ez a nemzet a világháború borzalmaival átélte volna-e.

Az agrár szövetkezeti mozgalomnak Magyarországon ma körülbelül 4000 községi szövetkezete van. Ezek apró hitelszövetkezetek és apró fogyasztási szövetkezetek. Az agrár szövetkezeti mozgalom központjai az OKH, a Hangya és a Gazdák Biztosító Szövetkezete. Ujabban létesült a Tejszövetkezeti Központ.

Az apró falusi szövetkezetekben egyetlen fillér állami pénz nincs. A szövetkezeti mozgalomnak önszegély alapjára kell helyezkednie. Amely pillanatban a szövetkezet elhagyja az önszegély alapját, oda tér, ahol a moszkvai censozjezok jutottak, amelyekből már kiölték a szövetkezeti gondolatot és amelyekben tisztán az állam pénze van meg és az állami dirigálás.

Más a szövetkezet és más a szövetkezetet ellátó hitel- és egyéb központ, ahol azonban már a szövetkezetek megkivánhatják az állam támogatását: egyrészt, mert az agrárszövetkezetek a háború alatt 800 millió aranykorona hadikölcsönt jegyeztek a harcoló, válságban lévő magyar államnak, másrészt, mikor a világháború folytán devalválódott a szövetkezetek tőkéje, mindössze 19 millió pengő volt a három nagy agrárszövetkezeti központnál az állami üzletrészjegyzés és ez a 19 millió pengő az utolsó fillérig megvan ma is. Ami az OKH-t illeti, mióta az élén állok, azt a célt tűztem ki, hogy

az önszegély alapján erősítem a szövetkezeti mozgalom. Azt gondoltam, hogy az államnak, a kormányzatnak, hogy akarom érni azt, hogy az OKH tőkéje ne az állam pénzéből növekedjék, hanem a szövetkezeti szellem erejéből. Elértem azt hogy e szövetkezet tőkéje két-három év alatt majdnem háromszorosan, huszmillióval erősödött és hat esztendő alatt az állam egyetlen fillér üzletrészt nem jegyzett az OKH-nál, ellenkezőleg az apró falusi szövetkezetek több mint kétmillió pengőt jegyeztek, mint üzletrésztőkét. Az OKH-nál 16,5 millió pengő üzletrész tőkejegyzés van, de ebből körülbelül tízmillió pengő a törvényhozás intézkedése folytán rögtön tovább is ment a többi szövetkezetekhez és egyéb intézményekhez, úgy hogy magánál az OKH-nál 6,5 millió pengő maradt. Ebből a 6,5 millió pengőből az OKH a múlt évben egymillió pengőt kölcsön adott az államnak, mint a többi pénz-

intézet. Miután az OKH saját tőkéje kb. 8 millió pengő, a szövetkezetek üzletrészt tőkéje 4 millió pengő, a tartaléktőke 3 millió felül van, meghaladja azt az üzletrésztőkét, amely az állam részére fennáll.

Azon az uton vagyunk, hogy az önszegély alapjára vezessük vissza az agrárszövetkezeti mozgalmat és azoknak a falusi szövetkezeti vezetőknek, akik a hitel- és fogyasztási szövetkezetek élén állnak, akik a falunak legkiválóbb és legönzettelenebb emberei, ennek a tizenötezer főnyi vezérkarnak, amely az ország államfenntartó elemeiből tevődik össze, fáj az, ha egyes körök folyton ütik a szövetkezeteket és nem veszik észre, hogy egyedül a szövetkezeti mozgalom az, amely az egész világon, a társadalom és különösen a kisebb egzisztenciák erejét szembe tudja állítani a kartell- és trösztmozgalommal.

Dr. Haviár Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, egyházmegyei felügyelő megnyitó beszéde a Békési Ev. Egyházmegye közgyűlésén

Tisztelt Közgyűlés!

Hitrokonni szeretettel és szívélyesen üdvözlöm az egyházmegye megjelent tisztviselőit és az egyházközségek kiküldötteit.

A nehéz és válságos idők még alig enyhülnek, pedig nap-nap után felszáll a magas egekbe nagy költőnk fohásza, hő imája: „Balsors akit régen tép, hozz reá vig esztendő, megbűnhődte már e nép a multat s jövődöt!”

Nagymultu, ezeréves nemzetünk a legtöbbet szenvedett, mint Nyugat-Európa véd-bástyája. A tatárjárás s a török hódoltság rengeteg pusztításai folytán elvérzett az Alföldön lakó magyarság. Városok, falvak semmisültek meg s a lakosságból, akik megmaradtak, ithagyták az elpusztult otthont s elköltöztek. Kietlen és lakatlan lett a nagy Magyar Alföld, A bölcs elődök telepítéssel igyekeztek e bajon segíteni. Munkás, nagyobbára tótajku családokat telepítettek le a felvidékről, akiknek szabad vallásgyakorlatot biztosítottak s így megteremtették az Alföld munkás és takarékos jobbágnépét, amely hazafias megértéssel és nagy hálával fogadta Kossuth Apánk felszabadítását s a nagy Magyar Alföld a Kossuth kultusz otthona lett.

E magyar földet magyar, bár részben tót nyelvű nép munkálja, — ez igazolja a magyar toleranciát — mindig hazafias és a magyar haza iránti hálás érzéssel. Ritka eset, amikor egy-egy megtévelyedett ámitá-

sokkal és bujtogató félrevezetéssel áldozatot szed soraikból, sőt olyan pap is akad, aki lekicsinyelve a haza nyelvét, tót nyelven esküszik örök hűséget élete párjának. Óh magyar tolerancia, Trianon és nemzeti kizebbség!

A gazdasági válságot vallásos népünk Istenben vetett bizalommal és bensőséges hittel türi és viseli. Rendíthetetlen hite megerősíti lelkét s az erős lélek ellentáll minden kísértésnek; nem csügged, hanem dolgozik, mert tudja, hogy a jóságos Isten megsegíti. És lám, tényleg, mintha a jó terméskilátások hitét megerősítenék! Mintha hajnalodnék a sötét magyar éjszakában! Az átkos trianoni békeparancs, — amelyet a művelt államok félrevezetéssel és ámitás útján reánk parancsoltak — hovatovább jobban inog, egyre több azoknak az igazaknak száma, akik annak revízió alá vételét kívánják, követelik s meg vannak arról győződve, hogy addig nem lesz e honban megelégedés, boldogság, míg határainkat vissza nem kapjuk, s testvéreinket keblünkre nem ölelhetjük.

Egyházainkban nagy az elszegényedés, a pénztelenség, majdnem mindenütt hátralelkben vannak a fizetési kötelezettségekkel. Nagyok az adóhátralekkek, azok behajtását szigorítani kell feltétlenül, mert különben nagy bajok következnek be. A m. kir. Pénzügyminiszter 48.900/1930. VII. a. számú körrendelete az egyházi adók együttes kezelésére nyújt alkalmat és ad jogot az egyhá-

HIREK

Előítélet nélkül

Évek óta néma elismeréssel figyeljük és városunk egész társadalma láthatja azt a csöndes, szívós, de annál eredményesebb munkát, amit a Levente Egyesület végez.

Enneka munkának ifjuság- és nemzelnevelő, lélek- és testépítő jelentőségét nem lehet eléggé dicsérni és nagyra értékelni. Ez azonban csupán általános érték s bár városunk Levente Egyesülete e tekintetben is méltó módon emelkedett ki a messze környék hasonló egyesületei közül, mégis vannak a Szarvasi Levente Egyesületnek olyan speciális külön értékei, illetve olyan speciális külön értékekkel ajándékozta meg szépen fejlődő városunkat, hogy ezek mellett szóltanul elmerni nem lehet.

Ezek a külön értékek pedig: a sporttribün, a regős csoport és a holtkörös bajnokság.

Jelenleg éppen a legutóbbi az aktuális.

Olvassuk, hogy augusztus 6-án, délután 2 órakor ez évben is lebonyolításra kerül a Holt-Körös uszóbajnokság, amely iránt az érdeklődés oly nagy, hogy több kiváló balatoni távúszó és úszónő is külön engedélyt kért a versenyben való részvételre.

A mi fűzfás, nyárfás, szép szöke Körösünk augusztus 6-án, tehát újra nemes és gyönyörű bajnoki küzdelem színtere lesz.

Szeretettel köszöntjük ez alkalommal a rokonszenves és tevékeny rendező egyesületet.

Petrónius.

Gyógyszertári inspekción. Az éjjeli és vasárnap délutáni szolgálatot július hónapban Farkas Antal János gyógyszerlára végzi.

Evangélikus istentisztelet. Vasárnap az ótemplomban tót, 10 órától magyar, az újtemplomban tótnyelvű istentisztelet.

Római katolikus istentiszteletek sorrendje és teljes ünnepi műsora a „Fetzer József ünnepése” című cikkben található meg.

Református istentisztelet. Vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet a Luther-Árvaház dísztermében. Kondoroson pedig minden hó első vasárnapján délelőtt istentisztelet az ev. templomban.

Kinevezés. Békésvármegye kir. tanfelügyelője Molnár László községi elemi iskolai tanítót a községi iskolák igazgatójává 1933. szeptember 1. hatállyal kinevezte.

Ülések a vármegyénél. Békésvármegye kisgyűlése kedden, augusztus 1-én ülést tart. A közigazgatási bizottság augusztus 14-én, hétfőn ülésezik.

Halálozás. Csendben, betegségtől testileg-lelkileg meggyötörve, szinte észrevétlenül költözött el az élők sorából Rácz Pál, volt községi adópénztárnok. Több évtizeden át be-

csütellet, makulátlan, tiszta kézzel végezte felelős munkáját a mindig komoly, méltóságos, de aranyos Rácz-bácsi. Pár éve nehéz szívvel, de egyre fogyó testi ereje miatt ott kellett hagynia munkásságának színterét. s csendes magányba vonult vissza. De csapás csapás után érte, néhány hónapja itt-hagyta szeretett élettársa s azóta méginkább elhatalmasodott rajta a kór. Csütörtökön délután temették el városunk tisztességben megőregedett egyik legbecsületesebb emberét.

Szabadságok. Békésvármegye vezető kir. tanfelügyelője Hercsuth Kálmán és dr. Lahmann György kir. segédtanfelügyelő július hó 24-én kezdték meg szabadságukat. Ezen idő alatt a vármegye tanfelügyeletének vezetését Bendák Gyula kir. segédtanfelügyelő látja el.

A központi választmány ülése. A vármegyei központi választmány dr. Márky Barna alispán elnöke mellett szombaton ülést tartott, melyen az 1934. évi ideiglenes választói névjegyzék ellen beadott észrevételeket tárgyalták.

Két villámcsapás. A vasárnap nyugatról keletre vonuló vihar nagy rémületet okozott. Az egyik villám Ladnyik Pál tanyáján, a Károlyi-féle földön csapott be a tanyai épületbe, amelyen a kéményt ketté hasította. Egyéb baj nem történt. A másik villám Csicsely Pál aratóit ijesztette meg — minek aratnak vasárnap! —, az aratók rendszerint az egyik eperfa alatt szoktak ebédelni, de az egyik munkás azt indítványozta, hogy menjenek az ambitus alá ebédelni. Amint éppen odaérték, a villám becsapott és az ambitust keltészelte; az aratóknak nem történt semmi bajuk. Bizonyára gondolkoztak azon, hogy az égnek az intése volt, amiért a harmadik parancsolat ellenében cselekedtek.

Az orosházi gimnázialis tanfolyam megnyílik az ősszel. Megirtuk a közelmúltban, hogy a kultuszminiszter nem engedélyezte az orosházi magángimnázium felállítását. Ezután úgy döntöttek az érdekeltek, hogy néhány középiskolai tanár tartson gimnázialis tanfolyamot. Mint értesülünk, az ősszel meg is nyílik egy ilyen előkészítő tanfolyam. A tanulók a mezőturi ref. gimnáziumba fognak mint magántanulók beiratkozni. A tanfolyam résztvevői havonta 30 pengő tandíjat fizetnek, ami az összes költségeket, így a vizsgadíjakat is fedezi, vizsgáztatásért tehát nem kell külön fizetni. A mezőturi gimnázium tanárikara átmegy Orosházára és azt helyben tartja meg.

Országosvásárok. Vésztőn augusztus hó 2-án, Mezőtúron augusztus hó 3-án és 4-én lesz az országosvásár.

Iparostanonciskola felügye őbizotsági gyűlés

A szarvasi községi iparostanonciskola felügyelőbizottsága folyó hó 23-án irodahelyiségében ülést tartott, melynek főbb tárgyai a következők voltak: Janowsky György igazgató felolvasta az iskola 49. évről szóló, mindenre kiterjedt részletes jelentését, melynek I. részében a tanév rövid történetéről, a II-ik részében az iskolára vonatkozó adatokról, a III-ik részében a tanulók statisztikájáról, a IV-ik részében az ifjusági egyesület munkálkodásáról, könyvtáráról számolt be, az V-ik részben pedig tájékoztatót nyújt az 1933—34. tanévre. Tudomásul vette a felügyelőbizottság az igazgató következő jelentéseit: Az ev. egyház az iparostanonciskolai hittanvizsgák alkalmával a szorgalmas és jó magaviseletű tanoncok megjutalmazására 8 darab, Krón Ferenc vallásstanár-lelkész pedig 1 darab könyvet adományozott. A jó előmenetelű és magaviseletű tanoncok közismereti vizsgái jutalmazására 119'80 pengő és 7 darab könyv folyt be.

Rohoska Béla tanító, felügyelőbizottsági jegyző a hivatalbóli beírást a jövő tanévre befejezte. 150 tanulója lesz az iparostanonciskolának egyelőre a jövő tanév elején, mely létszám azonban a tanév folyamán állandóan növekszik. Junius 17-én Littván Sándor szakfelügyelő, iparoktatási h. főigazgató az iparostanonciskolát meglátogatta s a látottakkal és hallottakkal teljesen meg volt elégedve. A tanszerdíjat 235 tanulóból 133 fizette be, hátralékban maradt 53, fel volt mentve, felszabadult, kimaradt 49. Az ifjusági egyesület zárszámadásai szerint bevétel volt 671'65 pengő, kiadás 229'64 pengő, készpénzmaradvány 442'01 pengő. A Vkm. 41.247/1933. V. a. 2. sz. rendeletével Janowsky György igazgatót, az iparostanonciskolában igazgatói minőségben s Rohoska Lajos tanítót pedig a közismereti tárgyak tanítására az ipariskolai szervezet 43. §-a értelmében megerősítette.

A községi képviselőtestület 120/1933. kgy. sz. határozatával a községi iparostanonciskola 1934. évi költségvetését 9094 pengő 26 fillér szükséglettel és ugyanilyen összegű fedezettel megállapította. Végül megállapította a felügyelőbizottság a jövő tanévi órarend, osztálykeretet s a tanítók beosztása is elintéztetést nyert.

A Körösbe fulladt. Csapó Gergely 17 éves gyomai lakatossegéd a Körösbe való fürdés közben görcsöt kapott és mielőtt társai segítségére siethettek volna, elmerült a vízben. Holttestét kedden fogták ki.

A Szarvasi Takarékpénztár

Árú- és Terményraktára

mindennemű terményt, minden mennyiségben mérsékelt díjak mellett elfogad tárolásra.

Telefonszám

A tárolt árura előnyös feltételek mellett kölcsönt folyósít.

5. vagy 15.

Bővebb felvilágosítás szerezhető a Takarékpénztárnál, vagy a helyszínen.

Jamboree hírek

A lázas készülődés, mellyel cserkész-fiúink készültek a gödöllői világtáborozásra, befejeződött. Szombaton reggel 5 óra 23 perckor indul vonatuk, s még aznap délután hozzáfognak táboruk megépítéséhez, hogy amikor a legkülönbözőbb nemzetek cserkészei érkeznek, a magyar cserkészek már helyeiken — megépített táboraikból — üdvözljék „Jó munkát” kívánva a távoli vendég cserkésztestvéreket.

Szarvasról a 180. számú „Kárpát” cserkészcsapat és az 584. számú „Gábor Áron” cserkészcsapat tagjai vesznek részt a világtáboron. A „Kárpát” csapat Korim Kálmán cserkészparancsnok, Szokol Károly és Lestyán János cserkésztestvezetésével, a „Gábor Áron” csapat pedig Némethy Samu cserkészparancsnok és Krón Ferenc cserkésztestvezetésével mennek. A „Kárpát” csapat táborkapuja egy szelmalmot fog ábrázolni. A „Gábor Áron” csapat pedig a táborkapuban fel fogja állítani faágyuját, melyből időnként lövéseket fognak leadni a beleszerelt pisztollyal. Szerepelnek a tábortüznél különböző mutatóanyagokkal (a Kárpát-cserkészek bemutatják pl. hogy hány féleképen lehet a cserkésznyakkendőt felhasználni és hányféle célra alkalmas), mókákkal stb.

A jamboree ünnepélyes megnyitása szerdán délután négy órakor lesz Horthy Miklós kormányzó jelenlétében. Bezárása pedig augusztus 15-én lesz, a magyar csapatok azonban egy nappal tovább maradnak.

A táborozás alatt és után a külföldi cserkészek utazásokat tesznek az ország különböző vidékeire. Mozgalom indult cserkészeink körében, hogy felhívják Szarvasra is az idegenek figyelmét, így lehetséges, hogy felkeresik városunkat is.

Köszönetnyilvánítás. A szarvasi községi iparostanonciskola 1933. június hó 20-án tartotta tanévzáró vizsgálatát, mely alkalommal a szorgalmas és jómagaviseletű tanoncok jutalmazásban is részesültek. A felügyelőbizottság határozata értelmében Janowsky György igazgató által kibocsátott gyűjtőiveken a fenti célra adakoztak: Szarvas nagyközség 40 P, Szarvasi Ipartestület 15 P, Szarvasi Kereskedők Egyesülete, Szarvasi Hitelbank Rt., Szarvasi Takarékpénztár 5—5 P, Békésszentandrás Takarékpénztár Rt. 3 P, Baán Béla, Ungár Jónás, Kovácsik Pál, Glózik György, Meitner Soma, Podani János, dr. Örnei József, Dauda Mihály, Fehér József, Janurik János 2—2 P, Weszter Béla, Forster Károly, Szücs József, Dauda Mihály, Süveges János, Károlyik János, Medvegy Miklós, Tákos Lajos, Garai Pál, Sztrehovszky Matton, Deutsch Ármán, ö. v. Holéczy György, Silberstein Fülöp, Miklós József, Reich Jenő, Sábel N., Weiczner Gábor, Kócsis Károly, Temcsá Pál, Darida János, Rosenberg és Fia 1—1 P, Klein N., Meitner N., Weinberger Simon, Walfisch Károly, Bakos János, Löwy Salamon, Gaáll János, Fleischer Bernát 50—50 f, Scherferné 30 f, N. N., N. N., N. N. 20—20 f, rajzkiállítás megtekintése alkalmával önkéntes adományokból 90 fillér. Összesen 119'80 pengő. Müller Károlyné, Nagy Sándor 3—3 darab, Orosz Iván 1 darab könyv. Mindezen adományozóknak az iparostanonciskola felügyelőbizottsága elismerését és hálás köszönetét fejezi ki.

A községi mezőgazdasági bizottsági tagok választása. A m. kir. földművelésügyi miniszter a községi mezőgazdasági bizottsági tagok választására jogosultak összeírása tekintetében úgy intézkedett, hogy az összeírásnak 1933. évi december hó 1-én kell megtörténnie. A mezőgazdasági tagok választásának határideje külön miniszteri rendelettel későbbi időpontban fog megállapítani.

A házasságot kötött női tanoncok iskolalátogatási kötelezettsége. Mint ismeretes, az iparostanonciskolák szervezete és tantervéről szóló vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete szerint „a teljeskorúságot elért tanoncok a tanonciskola látogatása alól teljesen felmentendők”. Előfordult esetekből kifolyólag azonban felmerült az a kérdés, vajjon a házasságot kötött női tanonc e tekintetben teljes korúnak minősítendő-e. Vidéken ugyanis gyakori az eset, hogy 18—19 éves női tanoncok férjhez mennek és ezáltal nagykorúnak tekintik őket, viszont megfelelő szakképzés érdekében a tanonciskola látogatása nagyon is szükséges volna. Most döntött ez ügyben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel és úgy határozott, hogy a házasságot kötött női iparostanoncok az ipariskolai szervezet szempontjából is teljeskorúnak tekintendők és ezért annak látogatása alól felmentendők.

Ragadós állatbetegségek. A legutóbbi hivatalos vármegyei állatorvosi jelentés szerint rühösséget Gerendáson és Gyomán, sertéspestést Békéscsabán, Békéssámsonon, Békésen, Endrődön, Gyomán, Kondoroson, Öcsödön, Orosházán, Szarvason találtak.

Kivonják a forgalomból a régi bélyegeket. A postavezérgazgatóság közlése szerint a koronázási jelvényeket, a halászbástyát, a királyi várat ábrázoló, valamint ezeknek felülnyomásával előállított új értékjelzésű postabélyegeket, továbbá a felkelő nap előtt szárnyaló sas, illetve a repülősasra ülő emberi alakot ábrázoló légipostabélyegeket ez év végétől a forgalomból kivonják.

Állatbemutató a Szegedi Héten. A szegedi Gazdasági Egyesület augusztus hó 26-án és 27-én a lóversenytéren a mezőgazdasági kiállításával kapcsolatosan szarvasmarha-, ló-bemutatót és díjazást rendez. A résztvenni szándékozók jelentkezhetnek a Szegedi Gazdasági Egyesületnél Szeged, Széchenyi tér 9. szám.

Fizessen elő a Szarvasi Ujságra!

Olcsóbb lesz a névmagyarosítás. A pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a névmagyarosítás iránt beadott folyamodványok illetékéről. A rendelet szerint a névváltoztatás iránt benyújtott folyamodványok első példányának első íve két pengős illeték alá esik. A közszolgálatban álló alkalmazottak folyamodványai csak 1 pengő illeték alá esnek. A változtatási folyamodvány illetéke eddig általában 10 pengő volt. A kérvényilletéknek ez a jelentős leszállítása az idegen hangzású nevek magyarosítását kívánja megkönnyíteni.

Két új fajta dohánygyártmány kerül forgalomba. A M. Kir. Dohányjövődék a közönség régi kívánságának engedve, új fajta csomagolásban hozza forgalomba a Gentry és Finom Hercegovinai elnevezésű gyártmányokat. A Gentry pipadohány csomagjának ára 1'50 pengő, az illatosított Finom Hercegovinai 100 grammos csomagja 2'40 pengő, 25 grammos csomagja 60 fillérbe kerül.

Végét járja Öcsödön az aratás, sőt a cséplésbe is ugyancsak belekezdtek. Az öcsödi gazdák szájából nem igen lehet panaszt hallani sem a termés mennyiségére, sem annak minőségére. Holdanként 8—15 mázsás a termés és 80—83 kg-os sulyu gabonát szállítanak a kereskedésbe.

Kondoros állomásból kiágazó gazdasági vasut engedélyének meghosszabbítása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Kondoros vasutállomás I. számú vágánya mellől kiinduló, a Bolza-majorba vezető és már korábban engedélyezett keskeny nyomtávú lőüzemi gazdasági vasut építési és üzemi engedélyét 1934. szeptember hó 30-ig meghosszabbította.

Tanítónői állás üresedett meg s erre hirdettek pályázatot Öcsödön, az elhalálozott Mészáros Károlyné helyére. Még a rendes „Néptanítók Lapja”-ban megsem jelent a pályázat s máris a közeli helyiségből többen megjelentek Öcsödön ezen állás elnyerése céljából. Ugy látszik, általában ez a vélemény alakult ki és igen helyesen, hogy addig, amíg helybeli állásnélküli van, aki akár ezen, akár bármilyen más megüresedett állásra reflektál, a vidékiek igen kevés kilátással pályázhatnak. Kissé különös volna, ha a helybelit mellőznék és kicserélnék az ismert az ismeretlenért — elkergetnék az édes gyermeket, hogy mostohát fogadjanak.

Központban vasárnaponként **ONCSIK JÁNOS** magyar nótákat énekel ci án zene mellett.

Tulajdonos: Wigner Sándor.

Óriási detonáció vetette szét a pengős árakat!

Sztrehovszky-cégnél

filléres áron szerezhetők be: kerékpárok, varrógépek, rádiók, villamoscikke, csillárok.

javitást szakszerűen, jótállással végzünk!

Használt kerékpárt veszünk. Segédmotor kölcsönzés.

**Irógép
Kerékpár
Rádió
Villany**

Miért nem alkalmaz a község szellemi szükségmunkásokat?

A múlt év folyamán a fővárosban egy erőteljes akció indult meg, mely célja az állástalan érettségizett és diplomás ifjak sanyaru helyzetének enyhítése, azoknak legalább részbeni és átmeneti elhelyezése révén. Ez akciónak elsősorban maga a székesfőváros sietett segítségére s szellemi szükségmunka címén új állásokat kreált, melyeket átmenetileg ilyen szerencsétlen munkanélküliekkel töltöttek be. E megmozdulás híre a parlamentbe is eljutott s hatása alatt törvényt hoztak az álláshalmozók ellen, redukálták bizonyos mértékben a mammutfizetéseket s felhívták a közületek vezetőit arra, hogy az újonnan keletkezett, ill. megüresedett állások betöltésénél lehetőleg teljesen mellőzzék a protekciót s súlyt csupán a tehetségre, előmenetelre, végzettségre helyezzenek.

Az ifjúság kétségbeejtő helyzete, mely immáron általános jelenség, a vidék egyes városait és községeit is hasonló lépésekre indította s napról-napra szaporodott az oly községek száma, melyek költségvetéseikben jelentős összegeket irányoztak elő a jövőben ideiglenes minőségben alkalmazandó szellemi szükségmunkások illetményeinek fedezésére.

Az eszme, különösen oly helyeken ott a valóságban testet, ahol meglevő iskolák, intézetek évről-évre nagyszámmal bocsátanak el oly továbbtanulni vágyó ifjakat, akiknek ilyenmü kilátásai a gazdasági nehézségek miatt jóformán teljesen lehetetlenültek s drága ifjui idejüket munkátlansággal kénytelenek itthon elfecsérelni.

Csodálatos dolog, hogy községünkben, ahol oly sok állásnélküli érettségizett ifju van s ahol talán egy kis jóakarattal a szükséges anyagi bázis is előteremthető volna, ezirányban lépések egyáltalán nem történtek. Sőt — nem tudni, az előjárók rosszakaratán mult-e — de tény az, hogy az utóbbi években a községhez egyáltalán nem került elő a szükséges pénzösszeg. Nem akarjuk kétségbe vonni az illetékesek azon jogát, hogy oly egyéneket alkalmaznak maguk mellett, amilyeneket akarnak, mégis úgy gondoljuk, sokkal szociálisabb volna a megüresedett állások betöltésénél bizonyos mértékben a végzettségre is tekintettel lenni, annál is inkább, mert bizonyított dolog: aki többet tud, jobb munkaerő. Az egyik képviselőtestületi közgyűlésen, egy magasrangú, érdemekben gazdag köztisztviselő, képviselőtestületi tag felszólalásában figyelmeztette az előjáróságot, arra a régi jól bevált gyakorlatra, melyszerint átmeneti, ideiglenes állások betöltésénél mindig a tanuló egyetemi hallgatókat részesítették előnyben. Miért nem szívleli meg a vezetőség ezeket a panaszokat? Miért nem segít a szerencsétlen fiatalokon?

Mikor Gömbös miniszterelnök elfoglalta hivatalát, azt mondta: ennek a személynak csak három dolgra van szüksége: munkára, munkára, munkára és ebben a közös szent cél érdekében kifejtett munkában mindnyáunknak eg. esülnünk kell kor, párt és felekezeti különbség nélkül. Részt vehet-e ezen építőmunkában a fiatalság, amikor a munkaalkalmak teremtését a leghivatottabbak elmulasztják? Nem hivatkozhatnak a normál-

Szarvas legkellemesebb és legolcsóbb szórakozó helye

a LIGETI VENDÉGLŐ

Állandóan frissen csapolt sör! Olcsó és kitünő ételek.
Cigányzene. — Tulajdonos: **Honthy Sándorné.**

státusra sem, hisz' az másutt is meg van, mégis találtak kielégítő megoldást. Miért nem próbálja meg a község is a szellemi szükségmunka bevezetését? Kettős haszna volna belőle: megakadályozná az elkeseredett tanulni vágyó ifjúság erkölcsi züllesztését, megmentené őt, hogy erőtlennül hulljon a szélsőségek kitért karjaiba; másodsor olcsó, jó munkaerőket kapna s nem lenne kénytelen meglévő tisztviselőit reggeltől estig tartó megfeszített munkára kényszeríteni. (Z)

Anyakönyvi hírek

Születések: Ifj. Roszik János fia András, Paulovics János fia Pál, ifj. Szebegyinszky Mihály fia Mihály.

Házasságot kötöttek: Ifj. Varga János Varga Máriaival.

Halálozások: Özv. Arnóczki Pálné 81 éves, özv. Darabos Jánosné 48 éves, Gerhát György 23 éves, özv. Nagy-Szklénár Györgyné 67 éves, Szekretár János 50 éves, Környei Gyula 64 éves, Rácz Pál 76 éves, Paulik Zsuzsanna 2 hónapos.

A vadászati tilalmi idő módosítása. A földmivelésügyi miniszter tegnap adta ki rendeletét a vadászati tilalmi idők módosításáról. Az általános vadászati tilalom január 1-től július 31-ig bezárólag tart. Tekintet nélkül az általános vadászati tilalom idejére, tilos vadászni: október 16-tól augusztus 15-ig, őzbakkra október 16-tól április 15-ig, zergére december 1-től július 31-ig, zergedákra minden időben, muflon kosra február 1-től október 31-ig, mezei nyulra február 1-től augusztus 31-ig, siket fajdkakasra június 1-től március 1-ig, csészérmadárira november 1-től augusztus 15-ig, tuzok kakasra június 1-től március végéig, fácánra február 1-től szeptember 30-ig, fogolyra, fűrjre január 1-től július 31-ig, erdei szalonkára április 16-tól augusztus 15-ig nyári ludra és tőkés kacsára március 1-től június 30-ig, egyéb vízi madarakra április 16-tól június 30-ig. Sohasem szabad vadászni házigalambra, éneklő madarakra és más hasznos állatokra. A tilalmi időben is szabad vadászni seregekben vonuló vadludakra, vadkacsákra, kányákra, szarkákra és hasonló kártékony madarakra. Hasznos vadra, fényszóró alkalmazásával minden időben tilos vadászni, szarvast, dámot, muflont és őzet csak golyóval szabad löni. A rendelet egyik szakasza szerint a tilalom idején is szabad kotorékkel, vizslával, pórázon vezetett vérebbel és friss disznó- vagy medvenyomra eresztett úgynevezett disznókutyával vadászni.

Befulladt a kubikba a szabadságramenő béres. Györi Sándor 18 éves öcsödi béres Ecsédi Ernő mesterszállási gazdálkodónál állt szolgálatban. A fiú szabadságot kért és gyalog indult Öcsödre. Utközben azonban a kiöntött Körös egyik kubikjában megfürdött. Később az arra menők férfiruhát láttak, de a gazdáját hiába keresték. Gyanut fogtak, hogy talán befulladásra a vízbe. Kutatni kezdték a vízben és nemsokára meg is találtak a három méter mély víz alatt halva. Holttestét Öcsödre szállították.

Jamboreera utazóknak. Az 50 százalékos kedvezményt biztosító zöld igazolványok Andermannál szerezhetők be. Gödöllőig a menetdíj Hatvanon át 7:20, Budapesten át 9:00 pengő. Ez utóbbi Budapesten utmegszakítással is. Az odautazás július 28-tól augusztus 15-ig tart. Vissza Gödöllőről augusztus 1-től 23-ig, éjjeli 12 óráig lehet. Kimerítően tájékoztat a zöld igazolvány.

Eltűntek Öcsödről. Kis Lajos 18 éves levante gazdájának lakásáról eltűnt; egy levelet tüzött gazdájának háza falára, melyben bejelenti „Ne keressék, mert a Körösbe öli magát.” Tettének oka ismeretlen. — Rónyai Gábor öcsödi tekintélyes gazda családi perpatvarból kifolyólag már több mint 8 napja eltűnt. Négy levelet írt, megcímmezte s postára adta, azóta tartózkodási helye ismeretlen.

FRECSKA-MOZGÓ

Szombaton és vasárnap

Férjem barátnője

vigjáték. Kiegészítésül Magyar hirodó. Előadás alatt a terem szellőztetve.

Értékes ajándékot megrendelésre készít, régi retikülök átalakítását, javítását olcsón **Vitális Ilona** okl. tanítónő, vállalja iparművész. nő.

Festékek, lakkok,

firnisz, zománc, linoleum és borostyán, valamint meszelő- és ecsetárúk leszállított árban

Kovácsik Pál fűszerüzletében

szerezhetők be. Ugyanott az összes permetező szerek gyári áron kaphatók. Gyümölcsfa- és szőlőpermetezési utmutatók ingyen kaphatók!

Az ÁRPÁD-SZÁLLÓ

kávéház- és éttermében minden este **Dobray Zoli** közkedvelt cigányprimás és **zenekara hangversenyez.**

Szarvasi teniszesek háziVERSENYE. Csütörtökön délután kezdődött el teniszeseink bajnoki versenye s folytatódik minden délután a vasárnapi döntőig. Eddigi eredmények: Férfi 1-es. Váli győzött Medvegy ellen, Laczay Kiss ellen. Női 1-es. Ungárné Tóth M. ellen, Steigerné Tóth D., majd Szilágyiné ellen. Férfi páros. Váli—Raskó Ungár—Szőlősi ellen. Vegyes páros. Ungár—Vas I. Raskó—Tóth M. ellen.

Amikor az anya vakmerősége okozza gyermeke és saját maga halálát. A szülői gondatlanságnak és vakmerőségnek egy megrendítő esete játszódott le a napokban. A Szarvasról elszármazott Kovács Mihály hódmezővásárhelyi gazda és családja lement a Tiszához fürdeni. Itt Kovács beuszott a mélyebb vízbe. Felesége ezalatt a kisvízben lubickolt kis fiával, majd gondolt egyet az asszony s nyakába vette a kisfiút és megindult vele befelé. Mikor már áligérő vízben volt, visszafordult, ekkor megbotlott és elesett a vízben. Mikor feltápáskodott, gyermekét nem találta és a víz sodra őt is elkapta. Mindkettő a hullámsírban lelték halálukat.

Gumipuska gyermek kezébe nem való. Szóták József hét éves orosházi fiú a napokban társaival játszadozott és gumipuska versenyt rendeztek. A kilőtt kavics a kis Szóták fiú szernébe vágódott és azt súlyosan megsebesítette. Ügyeljünk arra, hogy ilyen veszedelmes játékszer ne kerüljön gyermekek kezébe, mert játékból egymás testi épségét tehetik tönkre. Sajnos Szarvason nem ritka látvány az utcán csuzlizó gyermekek, legtöbbször a szülő maga tanítja meg erre a nem nekik való játékra. Gondoljanak arra, hogy gyakran megisméllődhet a Szóták fiú esete.

Uszóverseny. (SzUTE — KTE) A szarvasi és kunszentmártoni uszók vasárnap mérték össze erőiket nagystilű uszóverseny keretében a Melis-strandon s fölényesen győzött a fiatal multu de régi és jó képességű SzUTE a KTE-vel szemben. Részletes eredmények a következők: 100 m. senior-melluszás (holtverseny) 1. Schiffer L. (KTE) 1 p. 30 mp. 2. Pável I. 3. Mautner Gy. 100 m. senior-gyorsuszás: 1. Klenk G. 1.14 p. 2. Pataki I. 3. Kovács M. 100 m. ifjúsági melluszás: 1. Proféth R. 1.35 p. 2. Szőlősi T. 100 m. ifjúsági gyorsuszás: 1. Proféth R. 1.11.8 p. 2. vitéz Pécsy B. 3. Barna D. (KTE) 100 m. ifjúsági hátuszás: 1. vitéz Pécsy B. 1.34 p. 2. Schiffert I. (KTE). 400 m. gyorsuszás: 1. Pataki J. 6.31 p. 2. Král M. 50 m. leány melluszás: Szántó B. (KTE) 43.4 mp. 2. Schiffer M. (KTE) 3. Szőlősi D. 50 m. hölgy melluszás: 1. Ferenczi G. (KTE) 41.6 mp. 2. Szántó B. (KTE). 50 m. gyors, gyermek bemutató uszás: 1. Benke K. 44 mp, 2. Löwi N. (KTE) 3. Kántor M. 50 m. melluszás (gyermek bemutató): 1. Steiger Gy. 58.4 mp. 2. Benke K. (KTE). 3. Löwi N. (KTE). 50 m. gyors, gyermek bemutató uszás: 1. SzUTE. 2. p. 30.3 mp. Vízipóló eredmény: 7:5 (4:4). Továbbra is szép sikereket kívánunk a SzUTÉnak.

Helybeli gabonaárak

Buza	9'20 — 9'30
Tengeri	6'80 — 7'00
Árpa	5'30 — 5'50
Zab	5'30 — 5'50

**Mindenkinek érdeke,
hogy a publikációt
elolvassa!**

Kétszázharmincöt tanulója volt az iparostanonciskolának

A szarvasi községi iparostanonciskola felügyelőbizottságának július 23-iki ülésén terjesztette elő Janowsky György igazgató az iskola 49-ik évről szóló jelentését. Beiratott június 27—29. napjain 169 tanuló, ehhez jött még a tanév folyamán 66 s így beiratkozott összesen 235 tanuló. Ezek közül fiú iparostanonc volt 167, leány 43 és kereskedő fiú tanonc 25. Ezeket 9 tanerő oktatta. A vallás-tanítást 5 hitoktató végezte. Az iskolában a felügyeletet a Vkm., a kir. iparoktatási főigazgatóság s a kir. tanfelügyelőség, a fenntartó község pedig a felügyelőbizottság utján gyakorolja. A tanítás az 1922. évi XII. tc. 118. §-a alapján az 1924. évi 60.000. Vkm. sz. rendelettel kiadott tanterv alapján folyt le. Fegyelem tekintetében az elmúlt évben panasz nem merült fel. Félő gonddal örködött s minden alkalmat felhasznált a tantestület arra, hogy a gondjaira bizott ifjúság minden ízében magyar és keresztyén legyen. Járványos vagy ragályos betegség nem zavarta a tanítók munkáját. Ennek ellenére elhalálozott Novodonszky János és Jancsek József IV. oszt. tanuló. Tanidejének lejártá előtt 2 tanonc tett sikerrel vizsgát a 765—51—05/1931. sz. Vkm. rendeletben foglalt rendelkezések alapján. Az ev. tanulók adakoztak az Egyetemes Gyámintézetre. Az iskola termeit s felszereléseit gyakran kérték ki használatra egyesületek, alakulatok, gyűlések stb. megtartására. Az iskola felszerelése a múlt évben 48 darabbal 70'83 pengő értékben szaporodott. A tanítói könyvtár állománya 679 kötet könyv. Az ifjúsági egyesületnek 49 működő tagja volt. Ennek könyvtárállománya 286 darab kötött könyv. A közismereti vizsgák a Vkm. 28.580/1933. V. a. sz. rendelete értelmében a kir. tanfelügyelőség hozzájárulásával június 20-án tartattak meg, amely alkalommal a szorgalmas és jómagaviseletű tanoncok jutalmazásban is részesültek. Jutalmat kapott összesen 43 tanuló.

A beírtott növendékekből évközben felszabadult, szerződést bontott, kimaradt összesen 68, s így az év végén maradt 167. Az évvégi osztályozások során jeles tanuló volt 34, jó 64, elégséges 46, elégtelen 3, nem osztályoztatott 20. Magaviselet: példás volt 106, jó 37, megfelelő 4, nem osztályozva 20. Evangélikus 108, református 11, római katolikus 43, izraelita 5. Az iparostanoncok 35 féle iparághoz tartoztak, a kereskedők pedig 7. Mulasztottak 7403 igazolt, 605 nem igazolt, összesen 8008 órát. Végül közli a jövő tanévi tájékoztatót.

PUBLIKÁCIÓ

Sonkoly Jánosnak 8 hold földje mező-turi határban a Körös mellett feliből, vagy haszonbérbe kiadó. Jelentkezni I. 286.

Melis Györgynének Józsefszálláson 30 hold földje haszonbérbe, vagy feliből kiadó. Jelentkezni III., 294.

A Mangolzugban 200 négyszögöl vete-ményföld eladó. Jelentkezni Palkovics Pálnál I., 421. sz. alatt.

Bakulya Györgynek Sárgahegyesen 8 hold földje eladó. Jelentkezni kint.

Medvegy Mihálynak Kákai 15 hold földje eladó. Jelentkezni IV., 48.

2 darab 6 éves tehén, melyek drb-ként 10—15 liter tejet adnak el, vagy feles tartásra kiadó. Jel. III., 299.

Laluska Pál örök. III. 304. szám alatti házuk eladó.

Endrődön az országosvásár augusztus 19-én lesz.

Kunszentmártoni országosvásár augusztus 13-án lesz.

Kétegyházán az országosvásár augusztus 7-én lesz.

Medvegy György Körtésdülői tanyájára tanyást keres. Jel. III., 40.

Közvetlenül a város alatt jó tanyaépület kovács-, vagy bogárnáműhelynek alkalmas, 5 hold földdel feles művelésre, vagy haszonbérbe kiadó. Jel. dr Keszty ügyvédnél.

Laukó Mihálynak egy szelelőrostája és egy 15 soros vetőgépe eladó. Jelentkezni tanya IV., 186. sz.

V. Balogh Pálnak Peres-dülőben 6 hold földje tanyával eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Jel. T. VII., 173.

Zahorecz Pálnak Érpárti szőlőben levő háza eladó. Jel. T. VII., 160.

Belopotoczky Györgynek Hosszusoron 30 hold földje feliből, vagy egyharmadából kiadó. Jel. IV., 249.

Kovács Jánosnak Szappanosban 140 négyszögöl dinnyeföldje eladó. Jelentkezni T. II. 180.

Lestyan Mihálynak 10 hold földje bérbe felibe kiadó. Jel. VI. 331.

Melis Jánosnének 1 hold heréje és 3 hold szántója bérbe kiadó. Jel. II., 153.

Csicsely Jánosnak Hatház és Érpárti szőlők alatti pótlékja eladó. Jel. II., 284.

Dauda Mihálynak a mezőturi határban 20 hold földje haszonbérbe, vagy feliből kiadó. Jel. I., 151.

Mautner László gabonakereskedő át és megvesz Csabacsüdön is buzát az állomás melletti Zahorecz raktárban minden nap.

Kunszentmárton előjárósága közhíre teszi, hogy a község régi belhatárában 12900 holdon gyakorlandó vadászati jog a község házában tartandó nyilvános árverésen 10 évre bérbe adatik. Részletes feltételek a község házában kifüggesztett hirdetőményen olvasható.

özv. Medvegy Györgyné kereskedőnek a Hegyes dülőben 30 hold földje felibe vagy bérbe kiedő jel. II. 130 szám alatt

Griecsnyik István zöldpázsit háza eladó.

özv. Litauszki Andrásné Bezina szőlőben 1 hold eladó, Sárgahegyesen 20 hold föld bérbe vagy felibe kiadó és mindenféle gazdasági felszerelés, vetőgép, eke, stb. és egy tehén eladó. Jelentkezni lehet T. II. 269.

Vostyjár Samuel I. 205. számú háza, egy ponyva eladó, jel. I. 69.

Tárnyik Györgynek 12 hold földje tanyával együtt örményzugban eladó.

Weinberger Jenőnél (II., Csucs-utca) kölcsönzsák kapható.

Brauner György fakereskedő értesíti a közönséget, hogy a Forster Károly-féle házban fióküzletet nyitott, ahol is ugyanugy mint a Fábriczky-féle házban levő főtelepén fa, szén, mész, homok, cement és kátránvt nagyban és kicsinyben jutányos árban kapható.

Felelős kiadó: Dr TOKAY LÁSZLÓ.

Nyomatott a Szarvasi Közlöny Nyomda- és Lapkiadóvállalat nyomdájában, I., Horthy Miklós ut 9. szám.